GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 126. | Mercurĭ, 10 (22) Iunie. | 1887.

Brașovŭ, 9 Iunie 1887.

Voimŭ sĕ revenimŭ ađĭ la enunciațiunea vorbărețului ministru-ordonanță Trefort, ce a făcut'o ḑilele acestea înaintea alegĕtorilorŭ sĕi cu privire la naționalitățĭ.

După ce le-a vorbitŭ alegĕtorilorŭ de miseria financiară, care nu se mai póte ađĭ cocoloși și ascunde cu tertipurĭ și frase șovinistice; după ce a mărturisitŭ că statulŭ se luptă c'unŭ deficitŭ mare, că face mereu datorii, fără ca sĕ aibă veniturĭ corĕspunḑĕtóre, și că cu tóte datoriile ce le contractéză, multe „interese culturale“ nu le póte satisface, Trefort a vorbitŭ despre partidele din parlamentŭ.

Mai întâiu de tóte șĭ-a pronunțatŭ verdictulŭ asupra partidei antisemițilorŭ, esprimându'șĭ speranța că acéstă partidă „cum a venitŭ așa se va și duce“. Cumcă Trefort s'a aflatŭ îndemnatŭ a lua în apĕrare cu tótă căldura causa Jidovimei nu ne póte surprinde, mai întâiu pentru că parte mare din alegĕtorii sĕi se ține de seminția semitică, apoi fiindŭ că scrisŭ este, că sângele nu se face apă.

Nu totŭ de aceeașĭ simpatiă se bucură din partea d-lui Trefort naționalitățile nemaghiare. După ce șĭ-a vĕrsatŭ foculŭ asupra antisemițilorŭ, a ḑisŭ următórele:

„Partida naționalităților nu e tare în parlamentŭ, dér în țéră este mai tare; între împrejurărĭ normale ea nu e periculósă, dér între anumite împrejurărĭ póte devenì periculósă. Naționalitățile trebue sĕ se convingă în cele din urmă, că statele nu se formézä după teritorii de limbă și că ele au lipsă de-o cultură cu douĕ limbĭ. Dealtmintrelea nimenea nu le face nicĭ o supĕrare, nicĭ în privința limbei nicĭ în privința bisericéscă, celŭ mai véditŭ esemplu pentru acésta este organisațiunea bisericelor ortodoxe. Ba pe acestŭ tĕrêmŭ suntŭ aparițiunĭ ce nu le-ar suferi nicĭ unŭ statŭ, de pildă că o confesiune îșĭ cresce pe toțĭ preoții și învĕțătorii esclusivŭ în streinătate.“

A vorbi de o partidă a naționalităților în dieta ungurésca ađĭ, când afară de câțĭ-va Sasĭ, abia se mai potŭ strecura ca printre urechile acului unulŭ séu doi naționalișți în dietă, este unŭ anachronismŭ. Acésta a sêmțit'o și d. Trefort și de aceea a constatatŭ, că partida naționalităților este slabă în camera din Pesta, și a adausŭ iute și de grabă, că în țéră ea este mai tare.

Și într'adevĕrŭ, nu trebue sĕ aibă omulŭ „înțelepciunea“ unui Trefort ca sĕ véḑă că, cu tóte scamatoriile politice ale d-lui Tisza, naționalitățile, carĭ forméză peste douĕ din trei părțĭ ale poporațiunei statului, nu se potŭ delătura așa numai cu una cu douĕ. Voința poporului românŭ, sêrbescŭ, slovacŭ ș. a. este ađĭ sugrumată, dér ea esistă de faptŭ și, décă nu se póte séu nu vrea sĕ se manifesteze în dieta ungurésca, ea cu atâtŭ mai tare se sêmte în țéră, unde nemulțămirea și amărăciunea cresce pe ḑi ce merge.

Fără îndoiélă, că acéstă nemulțămire și amărăciune a avut'o în vedere Trefort când a ḑisŭ, că în anumite împrejurărĭ póte sĕ devină periculósă partida naționalităților.

Astăḑĭ, în împrejurările de față pacĭnice, căcĭ normale de multŭ nu mai suntŭ, d-nulŭ Tisza îșĭ póte face plăcerea de a pune tóte în mișcare spre a împiedeca alegerea deputaților naționalișțĭ, îșĭ póte face plăcerea de a scóte din urnă pe mamelucii sĕi cu întrebuințarea celorŭ mai nerușinate presiunĭ și corupțiunĭ, ba chiar și a forței brutale, dér ce va fi atuncĭ, când nu vorŭ mai merge tóte așa de „normalŭ“ pe voia atotputernicului ministru-președinte?

La acésta nu se gândesce nicĭ Tisza, nicĭ Trefort, ḑiua de mâne nu întră în calcululŭ lorŭ, ei suntŭ bunĭ bucurоșĭ decă mai găsescŭ de pe o ḑi pe alta atâta creditŭ la marii capitalișțĭ evrei, ca sĕ-șĭ plătéscă dobênḑile cele mai neapĕrate; în celelalte mergŭ înainte, ca și unii carĭ jócă „va banque“, ḑicêndu-șĭ: iésă unde o eși.

Este acesta lucru cinstitŭ și patrioticŭ? Trefort vede periculul ce se póte nasce pentru statŭ în anumite împrejurărĭ, dér nicĭ că se gândesce de a lua mĕsurile de lipsă spre a-lŭ delătura. La întrebarea, că de ce partida naționalităților póte devenì vreodată periculósă, Trefort nicĭ că'șĭ dă silință a mai rĕspunde. „Despre cause“, ḑise elŭ cu privire la miseria financiară, „nu e lucru practicŭ a vorbi“. Așa și față cu naționalitățile. Dér pentru Dumneḑeu, cum se va puté lecuì unŭ rĕu, fără ca sĕ se cunóscă mai întâiu isvorulŭ lui, causele adevĕrate ce l'au produsŭ?

Nu-i pasă însĕ lui Trefort de cause, elŭ merge înainte și, pentru liniștirea naționalităților, le sfătuesce sĕ adopte cultura ungurésca „pe lângă a lorŭ“. Ca și când nu amŭ avé pe fiăcare ḑi probe nenumĕrate, că limba și cultura ungurésc. ni se impune numai și numai cu scopulŭ de a sugruma limba și cultura nóstră și ca și când nu ne-amŭ convinge ḑilnicŭ din lovirile și prigonirile neîncetate, că acésta și nu alta este ținta d-lorŭ Tisza-Trefort.

Póte sĕ aștepte dér aceștia încă multă vreme — șĭ'i asigurămŭ că infinită va fi acésta — până ce se vorŭ convinge naționalitățile, că fără limba și cultura ungurésca nu vorŭ puté trăì. Intr'aceea rĕmâne unŭ faptŭ durerosŭ și nerĕsturnabilŭ mărturisirea d-lui Trefort, că naționalitățile nu suntŭ representate în parlamentŭ, dér că suntŭ tarĭ în țéră și potŭ devenì periculóse în anumite împrejurărĭ.

Rusia și România.

O telegramă din Viena cu data 18 Iunie către „Agenția Liberă“ comunică următórele:

Se telegrafiază din Petersburg, că presența d-lui Hitrowo (ambasadorulŭ rusŭ în Bucurescĭ, care a fostŭ în timpulŭ din urmă în Petersburg) a causatŭ o adêncă impresiune în capitala Rusiei. Se manifestă pretutindenĭ cele mai vii simpatii pentru poporulŭ românŭ, pentru cultura și inteligența sa și în acelașĭ timpŭ pentru tactulŭ politicŭ ce caracteriséză în genere societatea română. Apreciările în privința guvernului, deși suntŭ mai reservate, suntŭ pline de deferențe (măgulirĭ). Se stăruesce fórte multŭ asupra legăturilorŭ de prieteniă ce au existatŭ în totdéuna între Rusia și popórele balcanice, precum și cu națiunea română. Rusia n'are nimicŭ a cere dela România și nu posede decâtŭ o singură dorință, adecă sĕ véḑă întărirea independenței României și a întreține ca acéstă țéră relațiunĭ amicale.

Conjurațiunea grécă în Macedonia.

Macedonenĭ sosițĭ în Sofia istorisescŭ, că în cerculŭ Kostura au descoperitŭ autoritățile turcescĭ de acolo o conjurațiune grécă. In fruntea acesteia steteau metropolitulŭ Kirill din Kostura și corpulŭ învĕțătorescŭ alŭ scólei din localitate. Toțĭ au fostŭ arestațĭ și s'au trimisŭ 200 soldațĭ de cavaleriă din Bitolia la Kostura. Se ḑice că în întréga Macedoniă, mai alesŭ în partea sudvestică, esistă comitete revoluționare. Pressa bulgară sfătuesce pe frații bulgarĭ din Macedonia, sĕ nu dea ascultare sunetelorŭ sirenice ale Grecilorŭ.

Scirĭ militare.

Francia. Ministrulŭ de rĕsboiu generalulŭ Ferron a presentatŭ consiliului de miniștri diferite proiecte de lege militare. Unulŭ din acestea privesce crearea a patru regimente nouĕ de cavaleriă; printr'altulŭ se creéză optspreḑece regimente nouĕ de infanteriă și se sporesce efectivulŭ companielorŭ. Aceste proiecte de lege se vorŭ presenta în sĕptĕmâna acésta camerei.

Serbia. Guvernulŭ sêrbescŭ a hotăritŭ ca în districtulŭ dela graniță Topica-Vranje sĕ întroducă instituțiunĭ după felulŭ fostelorŭ granițe militare austriace. Locuitorii primescŭ uniformă, arme și echipamentŭ dela erarŭ și suntŭ cu totulŭ scutițĭ de dare în schimbulŭ îndatoririi de a apĕra granița contra năvălirilorŭ arnăuțescĭ. Poporațiunea dela graniță înarmată se organiséză milităresce. Ministrulŭ de resboiu a fostŭ însărcinatŭ cu esecutarea acestei decisiunĭ. Totodată s'a înmânatŭ Porții o energică notă de protestare contra năvălirilorŭ arnăuțescĭ.

Alegerile de deputațĭ pentru dieta ungurésca.

B.-Huedinŭ, în 17 Iuniu 1887.

In 17 ale curentei pre la 11 óre a. m. în lipsa unui contra-candidatŭ oposiționalŭ fŭ aclamatŭ candidatulŭ partidei guvernamentale contele Bánffy Bella.

Pentru ca sĕ se scie alŭ cui representantŭ are sĕ fiă susŭ lăudatulŭ deputatŭ notezŭ aci, cumcă la actulŭ alegerei (recte aclamărei) nu luară parte dintre alegĕtorii maghiarĭ din Huedinŭ nicĭ unulŭ afară de funcționarii publicĭ, ér dintre cei din jurŭ cu escepțiunea biraelorŭ și juraților fórte puținĭ. Precum se vede, începe a se sătura de binecuvêntările constituționalismului actualŭ maghiarŭ chiar și poporațiunea maghiară.

Precâtŭ de puținĭ au fostŭ însĕ alegĕtorii din vița lui Arpadŭ, pre atâtŭ de numeroșĭ au fostŭ cei din vița lui Iuda. Te credeai în mijloculŭ Palestinei vĕḑêndŭ acéstă imposantă obște perciunată și te cuprindea unŭ disgustŭ și amărăciune fără marginĭ reflectândŭ la rolulŭ și importanța ce li s'a creatŭ acestorŭ veneticĭ în acéstă nefericită țéră, și cum aceste esistențe problematice sciu a se folosi fără scrupulŭ și conscientă de tóte mijlócele numai spre a puté esploata negenațĭ și mai departe poporațiunea băștinașe ce a întemeiatŭ și susținutŭ cu averea și sângele sĕu în cursŭ de atâția secolĭ acéstă țéră. Alŭ acestorŭ „nobilĭ“ fii ai lui Israilŭ representantŭ are sĕ fie deputatulŭ aclamatŭ în cerculŭ Bánffy-Huedinului.

Spre lauda inteligenței române din acestŭ cercŭ fie ḑisŭ, că cu escepțiunea câtorva rĕtăcițĭ fără de principii și convicțiunĭ și a notarilorŭ, a datŭ dovadă că e consciă de interesele nóstre naționale și prin conduita ei bărbătéscă a contribuitŭ la rĕdicarea valórei concluselorŭ conferinței nóstre naționale din Sibiiu în fața adversarilorŭ némului nostru. Cu deosebire însĕ preoții și docenții tracturilorŭ protopopescĭ gr. cat. a Morlacei și Almașului mare *au observatŭ strictŭ pasivitatea* decretată și au luminatŭ și poporulŭ încredințatŭ conducerei lorŭ încâtŭ mai numai juḑii comunalĭ s'au pututŭ vede la acéstă alegere, dér și aceștia aprópe toțĭ fără dreptulŭ de alegere și terorisațĭ, precum de regulă se întêmplă, prin pretorii lorŭ.

Nu este însĕ pădure fără de uscăturĭ, așa și în sinulŭ inteligenței nóstre din acestŭ ținutŭ se află de aceia, carĭ séu că suntŭ preste mĕsură ignoranțĭ, séu întru atâta 'șĭ uită de demnitatea lorŭ personală, încâtŭ nu se sfiescŭ a se pune în servițiulŭ unei cause streine poporului românescŭ din a cărui muncă și sudóre se hrănescŭ.

'Mĭ ținŭ de datorință sântă a descoperi pre acéstă cale națiunei nóstre numele acestorŭ degenerațĭ fii ai sĕi și încă cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ cu toții facŭ parte din preoțimea și dăscălimea nóstră, și apoi au căutatŭ sĕ compromită causa națională între nisce împregiurărĭ, încâtŭ nu potŭ invoca spre ușurarea consciinței lorŭ nicĭ măcarŭ împrejurarea de a fi căḑutŭ jertfă poftei după avere lumésca, căcĭ precum am pututŭ sĕ mĕ informezŭ nu au fostŭ tentațĭ în acestŭ sensŭ. De altmintrelea domniĕle lorŭ mai bine vorŭ fi sciindŭ.

Précinstitele nume pe carĭ rogŭ ca publiculŭ românescŭ sĕ și le însemne bine suntŭ: *Gavrilŭ Curea*, preotŭ gr. or. din Dolu. Acestŭ „bunŭ“ păstorŭ nu s'a mulțămitŭ a compromite conclusele conferinței nóstre naționale și numai prin presența sa în calitate de alegĕtorŭ, ci lipsa de pudóre l'a dusŭ atâtŭ de departe, încâtŭ a primitŭ a fi unulŭ din deputații ce au predatŭ contelui Bánffy man-

datulŭ de deputatŭ. Incolo a fostŭ pusŭ şi d-sa ca unŭ domnŭ pe perinile calesei, care a dusŭ deputaţiunea la cvartirulŭ contelui. La întórcere însĕ, după ce adecă „maurulŭ“ şi-a împlinitŭ slujba, a fostŭ datŭ afară din caléscă şi pusŭ lângă cocişŭ spre rîsulŭ şi batjocura streinilorŭ, carĭ cu unŭ zîmbetŭ despreţuitorŭ şi între hohote batjocoritóre priviră acéstă ruşinósă scenă. Vĕ puteţĭ închipui ce desgustŭ a trebuitŭ sĕ cuprindă pe Românii adevĕraţĭ şi de onóre, carĭ au fostŭ martorĭ ai acestei scene revoltătóre pentru dênşii.

Unŭ altŭ genia rĕu alu naţiunei a fostŭ bĕtrânulŭ preotŭ gr. or. *Roşca* din Tămaşia. Acestŭ „venerabilŭ“ părinte pentru nĕcinstirea în modŭ aşa de flagrantŭ a cărunteţelorŭ sale, nu e vorbă, a fostŭ bogatŭ remuneratŭ prin o prea „graţiósă“ strângere de mână, cu care l'a „onoratŭ“ „ilustrulŭ“ deputatŭ.

Urméză apoi desertorii naţionalĭ: *Câmpianu* preotŭ gr. or. din Cendermalŭ cu fiulŭ d-sale docente totŭ acolo; *Roşescu* preotŭ gr. or. din Nadeşiulŭ rom.; *Ioanŭ Chifa* preotŭ gr. or. din Hida şi rĕsucitulŭ preotŭ gr. cat. *Stefanŭ Bercianŭ* din Ogruţiu; în fine întunecătorii de poporŭ, docenţii din Pusta St. Mihaiu *Ioanŭ Andreiu* şi celŭ din Miloanŭ *Ioanŭ Duca*.

Se înţelege că toţĭ aceştia dreptŭ rĕfuire finală consumară pre lângă bilete de învitare cu deplină linişte sufletéscă a omului ce şi-a terminatŭ cu succesŭ afacerea câte unŭ prândŭ gratuitŭ. Nu ne putemŭ mira îndestulŭ cum acele bucate dreptŭ rĕsplată a vêndărei intereselorŭ nóstre naţionale nu li-se oprescŭ în gâtŭ.

Oftândŭ din inimă curatŭ românéscă, ca acestea sĕ fie ultimele aparenţe degenerate şi decădute dela înălţimea chiămărei lorŭ în sînulŭ inteligenţei nóstre din acestŭ cercŭ, încheiu asigurându-Vĕ de deosebita mea stimă şi consideraţiune. *I. P. M.*

Din Comit. Solnocŭ-Dobêca, 17 Iuniu 1887.

Alegerile de deputaţĭ în cele 7 cercurĭ electorale ale municipiului de modelŭ »Solnocŭ-Dobêca« au fostŭ fixate pre 17 a. l. c. Cu acéstă ocasiune voescŭ a aduce la cunoscinţă on. publicŭ cetitorŭ românŭ decursulŭ alegerei din cerculŭ electoralŭ alŭ Lăpuşului unguerescŭ. După ce aicĭ contra-candidatŭ nu a păşitŭ, s'a alesŭ cu aclamaţiune de deputatŭ guvernamentalŭ pre periodulŭ de 5 anĭ: br. Carolŭ Bornemisza. La alegere au participatŭ vre-o 3—400 inşĭ — din 2500 alegĕtorĭ. — Alegĕtorĭ au fostŭ cam 100, între carĭ: notarĭ, subnotarĭ, judĭ, subjudĭ, juraţĭ, prea puţinĭ plugarĭ, Lăpuşenĭ maghiarĭ ca corbii albĭ, — fiindŭ toţĭ oposiţionalĭ cu esceptiunea diregĕtorilorŭ, — 32 (treidecĭ şi doi) slugarnicĭ preoţĭ românĭ şi 4 învĕţătorĭ, ér restulŭ códa naţiei românescĭ strînşĭ şi culeşĭ şi aceia cu forţa din case şi de pre strade. Preoţii participanţĭ suntŭ următorii:

I. Din tractulŭ prpescŭ gr. or. vechiu alŭ *Lăpuşului*: *1. Samuilŭ Cupşia* din *Cupşienĭ* cu clica sa; *2. Gavrilŭ Nodişiu* din *Costenĭ*; *3. Todorŭ Buda* din *Ungurenĭ*; *4. Ales. Perhaiţia* din *Libotinŭ*; *5. Dionisiu Filipŭ* din *Libotinŭ*; *6. Ioanŭ Hermanŭ* din *Rogozŭ*; *7. Ioanŭ Perhaiţia* din *Suciulŭ inferiorŭ*; *8. Petru Manu* din *Boerenĭ*; *9 Aronŭ Cosma* din *Rohia*, *10. Ilie Germanŭ* din *Poiana Porcului*; *11. Nicolau Hermanŭ* din *Masca*; *12. Todorŭ Hermanŭ* din *Masca*; *13. Ioanŭ Perhaiţia* din *Borcutŭ*; *14. Ioanŭ Bodea* din *Dobriţinaşŭ*; *15. Pavelŭ Griguţia* din *Stoicenĭ*; *16. Augustinŭ Hermanŭ* din *Vălenĭ*.

N. B. I. »Cinstiţii părinţĭ S. Cupşia din Cupşienĭ, Ioanŭ Perhaiţia din Suciulŭ (de josŭ) inferiorŭ şi Niculae Hermanŭ din Masca au fostŭ în 12 l. c. şi la conferinţa naţională din Lăpuşulŭ unguerescŭ şi s'au dechiaratŭ, cu mânile pre inimă, pre lângă odihna sufletéscă şi liniştea consciinţei, de bunĭ Românĭ, aderândŭ la pasivitate. Judece acuma lumea, ce ómenĭ de caracterŭ suntŭ sfinţiile lorŭ! Scirea despre Ilie Germanŭ din Poiana- Porcului din No. 119 alŭ ‚Gazetei‘ în corespondinţa »din com. S. Dob.« o desmintŭ, pentru că elŭ nu fusese morbosŭ, ci era la jidanŭ sub o laiţă. Augustinŭ Hermanŭ din Vălenĭ e de curêndŭ alesŭ de preotŭ, dér ca necăsătoritŭ, nu e nicĭ hirotonitŭ; în sperare că va fi sfinţitŭ mai aspru ca alţii, a începutŭ a róde câte unŭ osŭ; firesce că caţconsângeanŭ alŭ părintelui Cupşia, nu póte altcum. Despre conferinţă vĕ voiu raporta.

II. Tractulŭ prp. gr. or. *Chiorŭ*. *1. Sovre Janos* din *Cărbunarĭ* cu hada sa; *2. Ioanŭ Ciocaşiu*, — cu pénă în pălărie — din *Cărbunaşŭ*. *3. Ales. Popŭ* din *Berinţia*. *4. George Pasca* din *Curtuiuşiu*. *5. Ales. Ciocaşiu* din *Făuresci*. *6. Ilie Şiovre* din *Trestie*. *7. Eftenie Bolbosu* din *Ciocotişiu*. *8. Todorŭ Şiovre* din *Fĕnaţie*.

N. B. II. In confusia ce înduraseră „cinstiţii« preoţĭ în urma unui vehement orcanŭ ce se iscase prin Lăpuşiu, puneau penele în pălării totŭ întórse, aşa câtŭ părintele protopresbiterŭ era cu ea înainte, ér păstorulŭ I. Ciocaşŭ cu ea îndĕrĕtŭ; naţia unguréscă rîdea şi înjura că ocărăscŭ »cormanulŭ« (kormany) séu că, în starea normală nu sciu ce facŭ dicêndŭ: »szegény oláh páczio megfosztojok« !

III. Tractulŭ prp. gr. cat. alŭ *Lăpuşului unguerescŭ*: *1. Ilie Buda* din *Ungurenĭ*. *2. Vasiliu* (nu Ioanŭ) *Filip* din *Lăp. românescŭ*. *3. Iosifŭ* (nu Ioanŭ) *Nemeşŭ din Lăp. rom. coop.* *4. Ioanŭ Griguţia* din *Dobriculŭ Lap. Ciorenĭ* *5. Ioanŭ Buheţelŭ* din *Cernescĭ*. *6. Alex. Popŭ* din *Cernescĭ*. *7. Iacobŭ Simonŭ* din *Copalnicŭ*. *8. Gabrielŭ Simonŭ din Preluca.*

N. B. III. Rătăciţii părinţĭ: Iosifŭ Nemeşŭ şi Ioanŭ Buheţelŭ suntŭ aspiranţĭ la parochia vacantă Seplacŭ de lângă Gherla şi în sperare, că fi solgăbirĕulŭ va stărui sĕ li-se confere, alergaseră la Lăpuşiu.

NB. IV. In corespondinţa »din com. Soln. Dobêca« Nr. 119 alŭ »Gazetei“ s'a strecuratŭ o eróre cu privire la d. preotŭ gr. cat. Grigore Popescu din Suciulŭ inf. D-sa, e dreptŭ, că la cetirea programului a fostŭ de faţă, — venindŭ la Lăpuşiu în alte cause, — dér ca bărbatŭ harnicŭ, devotatŭ causei naţionale, trecêndŭ cu vederea unica eróre în viéţa sa, mĕ rogŭ de on. publicŭ cetitorŭ românŭ a-lŭ considera de rectificatŭ şi ştersŭ dintre cei rătăciţĭ.

NB. V. Părintele Filipŭ are nisce intenţiunĭ, carĭ pe rătăcitele căi ce apucă, nu şi-le va realisa în vecĭ. Din contră ca bărbatŭ constantŭ, devotatŭ causei naţionale va fi iubitŭ şi onoratŭ şi de poporulŭ care-lŭ nutresce, şi va însufla respectŭ şi stimă şi contrarilorŭ naţiunei nóstre.

Numele nenorocite ale celorŭ 4 învĕţătorĭ, ca ale unorŭ individĭ necualificaţĭ politicesce le retacŭ, până la altă ocasiune. (Dă-i pe faţă. — Red.)

Aşa decurse actulŭ alegerei de deputatŭ în Lăpuşulŭ unguerescŭ. Preoţii de susŭ, nevoindŭ a ţiné strînsŭ la ceea ce avemŭ mai sacru: respectarea dreptului naţionalŭ au mersŭ la urnă şi apoi şi-au petrecutŭ depărtându-se unii în o stare, pe care sĕ n'o invidieze nimenea.

Reflectezŭ, că în acestŭ cercŭ locuescŭ aprópe la 31,000 locuitorĭ esclusivŭ numai Românĭ, căcĭ numĕrulŭ Ungurilorŭ şi Evreilorŭ abia dă neînsemnata cifră de 2000. Cu tóte astea s'au lăsatŭ a fi traşĭ şi împinşĭ de Evrei şi de subpaşalele lui Banffy. Ruşine şi éră ruşine unorŭ asemenea preoţĭ! Onóre tuturorŭ acelorŭ inteligenţĭ, mare numĕrŭ de plugarĭ, carĭ n'au luatŭ parte la alegere, şi conducĕtorĭ ai poporului românŭ de pe aci, carĭ conscii de chemarea lorŭ urméză căile dreptŭ croite şi curăţite de capii naţiei române, cărora şi eu ca unŭ simplu cărturarŭ le dorescŭ: anĭ mulţĭ şi putere, ca sĕ ducă la îndeplinire postulatele nóstr. Trăéscă marii noştri bărbaţĭ devotaţĭ causei naţionale!

Rogŭ şi pe celelalte diare a reproduce acéstă corespondinţă baremŭ în estrasŭ!

Privighiatorulŭ.

SCIRILE DILEI.

De sub póla Meseşului ni-se scrie, că în cerculŭ electoralŭ alŭ *Zelăului*, înainte de alegerĭ nu era di, în care sĕ nu fiă duşĭ în cârciume ţĕranii alegĕtorĭ românĭ chefuindŭ în contulŭ candidatului de deputatŭ guvernamentalŭ Lörincz. Acestŭ Lörincz însoţitŭ de câte unŭ argatŭ alŭ sĕu cutriera satele românescĭ, folosindŭ cele mai neruşinate mijlóce pentru coruperea alegĕtorilorŭ şi pentru spargerea solidarităţii între Românĭ. Oferte bănescĭ, oferirĭ de posturĭ, bĕuturĭ, tutunŭ şi ţigărĭ cu sutele de pachete, cu de acestea se storceau voturile dela ómenĭ. S'au împărţitŭ în publicŭ banĭ pentru fiă-care alegĕtorŭ câte 2 fl. Unnŭ învĕţătorŭ românŭ fù îmbiatŭ cu 10 fl. dér, spre onórea lui, i-a respinsŭ cu indignaţiune.

—x—

In sala, în care se făcea alegerea de deputatŭ a cercului II electoralŭ din *Cluşiu*, a intratŭ unŭ Ungurŭ neaoşŭ, cu musţăţile rĕsucite. Preşedintele l'a întrebatŭ: »Pentru cine votezĭ?‘ — »Pentru Dumnedeu«, rĕspunse Ungurulŭ. — ‚Dumnedeu nu este candidatŭ‘, dise preşedintele. — ‚Nu?‘ replică cu mirare Ungurulŭ, »atuncĭ n'avemŭ la ce mai sta de vorbă‘, şi cu acésta eşi din sală supĕratŭ. — Asta o spune ‚Kolozsvar‘. Faptulŭ însĕ e caracteristicŭ. Bietulŭ Ungurŭ s'a convinsŭ, că singurŭ Dumnedeu îi mai póte scăpa de miseriă şi că numai lui i-ar mai da votulŭ, décă cu putinţă ar fi.

—x—

In anulŭ acesta a cheltuitŭ comuna *Braşovŭ* 108 fl. pentru nimicirea gândacilorŭ de Maiu. Unŭ litru de gândacĭ s'a plătitŭ cu 1 cr. Prin urmare s'au nimicitŭ 10,800 litri cam cu câte 380 gândacĭ de litru, cu totulŭ 4,104,000 gândacĭ de Maiu.

—x—

La 30 Iunie n. se va ocupa prin alegere *postulŭ de solgăbirĕu* alŭ cercului *Mercurea*, care e împreunatŭ cu 700 fl. léfă şi 150 fl. banĭ de cvartirŭ. Petiţiunile timbrate şi corectŭ instruate se adreséză până la 29 Iunie la vicespanatulŭ din Sibiiu.

—x—

După cum arată listele oficiale de restanţe ale împrumutului lotĕriei oraşului Buda, în cele 33 sorţirĭ făcute până acum au rĕmasŭ neridicate douĕ câştigurĭ principale de câte 20,000 fl. ce au cădutŭ pe numerii 22533 şi 25352.

—x—

Tinerimea română din apropiarea Teuşului, grupată în giurulŭ cetăţenilorŭ românĭ din acestŭ opidŭ, va da o *„petrecere de vĕră“* Lunĭ în 11 Iulie st. n. a. c. în »Berculŭ grăniţerilorŭ“, eventualŭ în „grădina de vĕră“ a lui Sam. Löwe. Venitulŭ este destinatŭ pentru ajutorarea ambelorŭ scóle gr. cat. din Teuşŭ. Inceputulŭ la 2 óre după amédĭ. Preţulŭ întrărei: de persónă 50 cr., de familiă 1 fl., de familiă peste 3 membri 2 fl. Pentru comitetulŭ arangiatorŭ: Stefanŭ *Crişanŭ*, preşedinte, Etremŭ *Raţiu*, cassarŭ, Stefanŭ *Bretoiu*, controlorŭ. — Suprasolvirĭ şi oferte mărinimóse se primescŭ cu mulţămită şi se vorŭ chita pe cale diaristică.

—x—

In trenulŭ Budapesta-Predealŭ a muritŭ Sâmbătă unŭ călĕtorŭ necunoscutŭ, care se suise în trenŭ în Budapeşta. Mortulŭ, în posesiune căruia s'au găsitŭ numeróse, preţióse şi 352 fl. banĭ gata, a fostŭ datŭ josŭ din vagonŭ în Teuşŭ.

—x—

Despre nenorocita întêmplare ce ni s'a împărtăşitŭ erĭ printr'o telegramă din Paks, se dau următórele amĕrunte: In 18 Iunie n. diminéţa plecară peste 300 peregrinĭ, bărbaţĭ, femei şi copii, din Paks ca sĕ mérgă la Calocea. O furtună ce se ridică pe Dunăre rĕsturnă plutele şi peregrinii cădură în apă. Telegrama de erĭ ni-a comunicatŭ că numai 127 au fostŭ scăpaţĭ.

Academiă musicală-declamatorică. Mâne-séră Mercurĭ în 22 Iunie n. se va da, în favórea reuniunei de înfrumseţare a Braşovului, în sala hotelului Nr. 1 Academia musicală-declamatorică a actorului şi cântăreţului curţii imperiale ruscescĭ d. *L. de Ernest* cu concursulŭ capelei orăşenescĭ din locŭ sub conducerea personală a d-lui măiestru alŭ capelei *Anton Brandner*. Programulŭ: 1) *Ouverturădin* opera „Zampa‘ de Herold, esecutată de orchestra capelei orăşenescĭ. 2) *Christoforŭ Columbus* baladă de L. A. Frankl, predată de *L. de Ernest*. 3) *Dialogŭ* între Oboe şi Clarinetŭ cu acompaniare de orchestră de Hamm. 4) *Poesii umoristice* de Baumbach, predate de *L. Ernest*. 5) *Allegretto* tesa II. a simfoniei a 8-a de L. de Beethoven, esecutată de orchestra capelei orăşenescĭ. 6) a. *Cântecŭ* din opera „Cornistulŭ din Säkkingen“ de Nessler, b. *Romanţă* din opera Dinohrah de Meyerbeer, cântate de *L. de Ernest* acompaniatŭ de orhestră. 7) *Menuetto* de Bocherini pentru instrumente cu córde. 8) *Lumea femeilorŭ şi iubirea femeilorŭ*, prelegere glumeţă după diferiţĭ autorĭ, predată de L, de *Ernest*. Inceputulŭ la 8 óre séra. Biletele în librăria Zeidner şi séra la cassă.

Despre succesele d-lui Ernest în Rusia, unde teatrelorŭ germane le merge mai bine chiar decâtŭ în Viena, necum sĕ mai vorbimŭ de Ungaria şi Ardealŭ unde abia esistă, avemŭ rapórte că d nii E. Possart directorŭ în München şi L. de Ernest dela teatru reg. din Praga, în timpŭ de trei lunĭ câtŭ au jucatŭ în Moscva, Charkov, Kiev şi Odessa representând tragedii clasice au avutŭ unŭ venitŭ totalŭ de 100,000 ruble. D lŭ Ernest e Sasŭ din Ardealŭ, născutŭ în Sibiiu, cumnatŭ cu advocatulŭ Jekel din Braşovŭ, şi şi a câştigatŭ renume dramaticŭ în Germania, Austria, Rusia şi America. In 1876 în joculŭ sĕu la Burgteatrulŭ din Viena a făcutŭ sensaţiă. E de doritŭ ca publiculŭ nostru braşoveanŭ sĕ nu pérdă ocasiunea a admira unŭ artistŭ de renume, de carĭ rareorĭ avemŭ fericirea sĕ vedemŭ producêndu-se la noi.

Desfiinţarea Academiei de dreptur' din Sibiiu.

Mercurĭ în 15 Iunie n. la 11 óre din di s'a închisŭ sĕrbătoresce Academia de drepturĭ din Sibiiu. In sala de propunere Nr. 1 împodobită cu frundă de stejarŭ şi cu plante de ornamentare se adunară pe lângă mica grămăjóră de ascultătorĭ de drepturĭ, mai mulţĭ veteranĭ, carĭ ascultaseră la Academia în tinereţe, mai departe ca representantŭ alŭ oraşului Sibiiu primarulŭ Hochmeister şi directorulŭ de poliţiă Drotleff, spre a da desfiinţatei scóle de dreptŭ ultima onóre. După ce directorulŭ Academiei, Dr. Alois Sentz, deschise festivitatea, se suĭ profesorulŭ Dr. Stefan Fölkel pentru ultima óră pe catedră. Intr'unŭ discursŭ plinŭ de avêntŭ făcù istoriculŭ desvoltărei Academiei şi încheiă dicênd că acestŭ institutŭ nu şi-a căutatŭ patriotismulŭ nicĭ în arangearea de demonstraţiunĭ politice, nicĭ în împrăştiarea urei séu dispreţului contra altorŭ naţionalităţĭ, ci că profesorii lorŭ de dreptŭ s'au nisuitŭ totŭdéuna a promova între ascultătorii de diferite naţionalităţĭ iubirea şi stima reciprocă, şi a deştepta şi desvolta simţulŭ pentru lege şi dreptŭ. După profesorulŭ Fölkel vorbĭ *cand. juris* Lurtz din Braşovŭ mulţămindŭ Universităţii săsescĭ şi consistoriului supremŭ de conf. augsb., care au intemeiatŭ Academia, guvernului împĕrătescŭ, care a luatŭ in-

stitutulŭ în mânile sale, precum și ministerului unguresc de culte și instrucțiune, care a administratŭ Academia până în ḑiua desființărei ei, orașului Sibiiu, care a adăpostitŭ atâtŭ de amicalŭ pe ascultătorii de dreptŭ streinĭ, în fine colegiului profesorilorŭ, carĭ au mijlocitŭ ascultătorilorŭ cultivarea lorŭ sciințifică specială și fără prejudiții le-au statŭ în ajutorŭ cu sfatulŭ și cu fapta. Cuvêntulŭ de încheiare ilŭ rostĭ directorulŭ Sentz asupra cugetului, că acéstă Academiă de dreptŭ piere, ce e dreptŭ, dér fructele cele bune ce le-a produsŭ, vorŭ rĕmâné. După acésta se încheià matricula prin subscrierea colegiului profesorilorŭ. La ora 1 simpla dér demna festivitate se fini. Cuprinsŭ de simțĕmêntulŭ celei mai adâncĭ durerĭ părăsi auditoriulŭ sala Academiei de drept, care a căḑutŭ jertfă disgrației timpului. („Sieb. D. Tgbl")

„Ellenzek" însoțesce scirea despre închiderea Academiei cu următórea observare într'o ureche, dér caracteristică pentru pretinșii civilisatorĭ ai Orientului: „Cu acésta s'a desființatŭ Academia din cestiune, pe care a întemeiat'o sistemulŭ lui Bach pentru promovarea nisuințelorŭ de germanisare. *Requiescat in pace!*" — Asta o ḑice fóia lui Bartha Miklăușŭ, care precum spune „H. Z., »a studiatŭ drepturile la aceea Academiă, fără ca — *uti figura docet* — sĕ fi fostŭ germanisatŭ.

Afacerĭ locale.

In adunarea de Mercurĭ, sĕptĕmâna trecută, a representanței orășenescĭ s'au tractatŭ între altele următórele obiecte:

Președintele împărtăși, că ministerulŭ a aprobatŭ facerea unui împrumutŭ de 65,000 fl. pentru întêmpinarea cheltuielilorŭ administrării forestiere în Sĕcele. — Protonotarulŭ cetĭ pe acei viriliștĭ, carĭ au fostŭ trimiștĭ ca representanțĭ din partea corporațiunilorŭ și vĕduvelorŭ îndreptățite. Doispreḑece din ei n'au făcutŭ usŭ de dreptulŭ lorŭ, la doi încă n'a espiratŭ terminulŭ. Netrimițĕndu-șĭ aceștia representanțĭ, se vorŭ conchema bărbații de întregire, carĭ urméză. — Teochar *Alexi* interpeléză pe președintele (primarulŭ) décă e dispusŭ a *regula instituția veciniilorŭ* printr'unŭ statutŭ orĭ eventualŭ a o înlocui printr'o alta asemenea instituțiune. — *Președintele* rĕspunse că magistratulŭ de multŭ timpŭ se ocupă cu acéstă cestiune și că în ședința următóre va da lămurirĭ. — Urmă o interpelare a luĭ Karl Schuster despre devastarea pădurilorŭ în Postovarŭ prin carĭ (insecte), apoi a lui Karl Schnell asupra dărîmării podului de peste părîulŭ din livadea poștei, anume, décă s'au cerutŭ lămurirĭ dela oficiulŭ orășenescŭ de construcțiunĭ și décă nu cade în sarcina acestuia nicĭ o vină.

Veni la rêndŭ ordinea de ḑi. Magistratulŭ propuse și adunarea primi, ca sĕ cumpere comuna loculŭ din dosulŭ casarmei de artileriă cu 565 fl. și apoi sĕ-lŭ arendeze comandei de corpŭ din Sibiiu cu 5 procente pe anŭ din prețulŭ cumpĕrării, spre a-lŭ folosi ca arenă pentru artileriă. — Se acceptă cumpĕrarea unei livedĭ în pădure lângă Vlădenĭ în mărime de 1045°☐ cu 45 fl dela George și Paraschiva Stăncioiu. — O desbatere mai lungă provocă propunerea d'a se face *împrumutulŭ de 65,000 fl.* pentru acoperirea cheltuielilorŭ de administrație deja făcute și ce se vorŭ mai face pentru pădurile secelene. Cheltuielile acestei administrațiunĭ forestiere s'au urcatŭ dela 1883 până la finele lui Septemvre 1886 la cifra de 49,989 fl. 50 cr. Dela Secelenĭ au incursŭ însĕ ca restituirĭ numai 4627 fl. 69 cr. Pretențiunea orașului era decĭ 45,361 fl. 81 cr., care au trebuitŭ sĕ se acopere din casa orașului. S'a primitŭ propunerea comisiunei permanente, da se face o anticipațiune contocurentă de 45,000 fl., ce se vorŭ plăti în anuitățĭ cu adausulŭ repres. Alexi, ca datoria conto-curentă după încheiarea pactului cu Secelenii sĕ se transforme într'o datoriă consolidată. — Se primesce învoiala propusă de comitetulŭ creditorilorŭ massei de concursŭ „G. Türk fiu" (afacerea morii) d'a se anula contractulŭ de arĕndare și d'a se sista deocamdată licitarea ordonată judecătoresce. — Se primesce propunerea d'a se arĕnda pe 15 anĭ cu 800 fl. pe anŭ postovarului Carol Tellman și soțĭ móra orașului la Timișulŭ de josŭ, pentru a întocmi o țĕsĕtoriă. — Ca bărbatŭ de încredere în comisiunea de mĕsurare a dării se alege, în loculŭ lui Iosef Vasady numitŭ de ministerŭ membru, predicatorulŭ Gustavŭ Schiel la propunerea magistratului. — La propunerea magistratului și a comisiunei permanente se decide a se declara, că nu se póte sprijini însărcinarea — care ministrulŭ justiției o acceptase — consilierilorŭ magistratualĭ Alesius și Schnell séu a judelui comunalŭ cu agendele judelui de pace. (Celŭ dintâiu a refusatŭ, alŭ doilea a pusŭ condițiunea sĕ fiă numitŭ consilierŭ magistratualŭ definitivŭ, alŭ treilea a declaratŭ că e pré încărcatŭ cu lucru.) — O lungă desbatere provocă propunerea mai multorŭ representanțĭ comunalĭ, *d'a se delătura din piață mesele schimbătorilorŭ de banĭ.* S'a primitŭ apoi propunerea magistratului, d'a se înlătura aceste mese cu ḑiua de 1 Octomvre 1887. Se acordă odată pentru totdéuna polițiștilor Iosef Weber 300 fl. și lui Florea Munteanu 150 fl., ér pădurariului Ionŭ Micu o aprovisionare de 8 fl. 10 cr. pe lună, din causă că toțĭ trei, fiindŭ infirmĭ, nu mai potŭ face serviţiu.

Dela adunarea generală a „Reuniunei învĕțătorilorŭ rom. gr. c. din jurulŭ Gherlei."

Borșa clușiană, Iuniu 1887.

(Fine.)

Esamenulŭ. Culmea sĕrbătórei a format'o esamenulŭ cu copii de scólă. Ar trebui sĕ scriu unŭ tractatŭ întregŭ din didactică, décă a'șĭ vrea sĕ arĕtŭ adevĕrata însemnătate și marele folosŭ ce-lŭ au esamenele scolastice — mai alesŭ la noi Românii. Dér mĕ îndestulescŭ numai a întâri, că fiindŭ ținta cea de pe urmă a esamenelorŭ cultivarea tinerimei și a poporului românescŭ în generalŭ, dênsele se potŭ numi de termometrulŭ înclinațiunei și aplicabilității Românului spre învĕțătură, precum și alŭ puterei sale de viață mai alesŭ în ochii străinilorŭ. Acestŭ momentŭ n'ar trebui sĕ-lŭ piérdă din vedere nicĭ unŭ factorŭ scolarŭ românescŭ și chiar din motivulŭ acesta așĭ fi doritŭ din tótă inima, ca de o parte sĕ se fi pututŭ ține acestŭ esamenŭ sub cerulŭ liberŭ, ér de alta sĕ fi participatŭ la dênsulŭ celŭ puținŭ totŭ protopopii ca inspectorĭ, toțĭ preoții, ca directorĭ scolarĭ, cu toțĭ învĕțătorii lorŭ de pe teritorulŭ acestei vaste reuniunĭ, pentru de a se fi informatŭ cum sĕ cade, ce influință salutară în tóte direcțiunile póte avé unŭ astfelŭ de esamenŭ asupra țĕranului nostru sĕtosŭ de luminare.

Scóla destulŭ de spațiósă, curată, împodobită cu icónele Mântuitorului și Maiestăților Sale împĕratulŭ și împĕrătésa, cu verdețurĭ și cununĭ de florĭ, a fostŭ de astădată prea mică pentru cuprinderea publicului. S'au esaminatŭ 67 scolarĭ în fața corpului învĕțătorescŭ precum și a întregŭ poporului din comună în frunte cu d. br. Banffy Ernö — unulŭ din ómenii iubitorĭ de cultură, secsulŭ frumosŭ inteligentŭ întregŭ în frunte cu stimata și multŭ simpatica dómnă protopopésă de Lemény. Atențiunea privitorului era atrasă mai alesŭ de nenumĕratele mame cu mândrii lorŭ puișorĭ în brațe, înghesuite până aprópe de presidiu. Esamenulŭ s'a pututŭ începe numai la 3 óre, dér cine nu și-a ocupatŭ locŭ în scólă de pe la 1 óră, la începere nu mai putea străbate.

Când, întrândŭ în scólă, la 3 óre, am datŭ cu ochii de atâta mulțime, eram ca gândulŭ și cu inima la viitorulŭ celŭ de aurŭ, cum cântă poetulŭ, ce trebue pentru acestŭ poporŭ multŭ cercetatŭ sĕ se ivéscă în timpii următorĭ. —

Esamenulŭ se începe cu „Împĕrate ceruscŭ" cântatŭ ca de corurile îngerescĭ cu precisiune rară, după care esamenulŭ s'a continuatŭ amĕsuratŭ programei cu tótă punctuositatea. Principiulŭ „concentrațiunei învĕțămêntului" nu s'a satisfăcutŭ în deajunsŭ, altcum ținuta învĕțătorului, bucuria scolarilorŭ, curațĭ ca porumbeii, rĕspunsurile lorŭ sigure și fără picŭ de șovăire din tóte obiectele de învĕțămêntŭ, pronunciare precisă în vorbire ca și în cetitulŭ logicŭ și esteticŭ, predarea trilogului »superstițiile« prin trei scolarĭ, resolvirea de rostŭ promptă a problemelorŭ aritmetice, puse scolarilorŭ tóte prin prof. primarŭ de preparandiă Bórgovanŭ tóte, tóte decurgeau încâtŭ unii din ascultătorĭ, nededațĭ a auḑi astfelŭ de rĕspunsurĭ îșĭ șopteau, că scolarii au rolurĭ, (ca la unele esamene pretinse academice!) Acéstă împrejurare îndemnă pe presidiu a esamina însușĭ, ceea ce bravulŭ învĕțătorŭ — consciu de ceea ce sciau scolarii sĕi — cu unŭ simpaticŭ surîsŭ pe buze concese cu plăcere.

Entusiasmulŭ ajungea la culme, când micuții îngerașĭ — la semnulŭ datŭ de învĕțătorulŭ lorŭ, sĕ ridicau de odată ca la comandă unulŭ ca unulŭ, ca cei mai dresațĭ ostașĭ — îșĭ esecutau în corŭ piesele resfirate printre feluritele obiecte de învĕțămêntŭ. Căcĭ trebue sĕ însemnămŭ, că d-lŭ Bărbosŭ este unŭ bunŭ cântărețŭ și apoi și pe scolarii sĕi i-a sciutŭ instrui atâtŭ în cântările bisericescĭ, câtŭ și în cele naționale, încâtŭ corulŭ băeților sĕi póte servi de modelŭ multora de prin orașe. Veselia și mulțumirea părinților precum și a poporului întregŭ le puteai cetĭ de pe lacrimile de bucuriă ce vedeai, că lucescŭ în ochii lorŭ.

Mi-i prea scurtŭ timpulŭ, d-le Redactorŭ, pentru de a-țĭ puté înșira totŭ ce mi-a cuprinsŭ mintea și mi-a pĕtrunsŭ inima în ḑiua acésta, carea o potŭ numi fără picŭ de sfială una din cele mai frumóse, din câte am petrecutŭ, de când muncescŭ și eu ca unŭ simplu ḑilerŭ în pămêntulŭ înțelinitŭ alŭ culturei multŭ încercatului nostru poporŭ. Succesulŭ forte îndestulitorŭ alŭ acestui esamenŭ l'a constatatŭ și comisiunea din sinulŭ corpului învĕțătorescŭ, anume instituită pentru raportarea asupra-i.

La sfĕrșitŭ scolarii s'au premiatŭ cu toții cu cărticele potrivite, rechiste de scrisŭ, și banĭ la care a contribuitŭ d-lŭ br. Banffy cu 5 fl., precum și tótă inteligința și poporulŭ credinciosŭ, care cu câtŭ a pututŭ.

M'am despărțitŭ de scólă și cu mine credŭ că totŭ publiculŭ asistentŭ, cu convingerea, că décă toțĭ frații învĕțătorĭ îșĭ vorŭ împlini chiămarea ca d-lŭ Bărbosŭ, décă toțĭ preoții românĭ îșĭ vorŭ educa și lumina pe credincioșii lorŭ în modulŭ și mĕsura d-lui Lemenyi, deșarte suntŭ uneltirile, zadarnice suntŭ smintitele încordărĭ ale puternicilorŭ ḑilei de a desbrăca poporulŭ românŭ de limba, obiceiurile și tradițiunile sale, pentru că precum stânca de granitŭ din oasele milenare ale falnicilorŭ Carpațĭ îndură tóte furtunile timpului a totŭ nimicitorŭ, așa și coloniile falnicei Rome, așeḑate pe aceste locurĭ eternŭ înfloritóre, vorŭ sta, vorŭ rĕmâné neatinse de șovinismulŭ sclintitŭ, ce amenință totulŭ cu nimicire și pustiire: vorŭ rĕsări în vlăstarĭ totŭ mai mândre și se vorŭ preface în cedrulŭ puternicŭ alŭ poporului și senatului romanŭ. — *Caj. Grachŭ.*

Têrgulŭ de porcĭ dela Severinŭ.

Guvernulŭ românŭ a construitŭ în orașulŭ Turnulŭ Severinŭ unŭ têrgŭ de porcĭ și totŭ unŭ asemenea têrgŭ se construesce acuma la Constanța, în Dobrogea. Deja s'au adusŭ mai multe mii de porcĭ la têrgulŭ din Turnulŭ-Severinŭ, care se va deschide la 15 (27) Iunie c.

„Acestŭ têrgŭ, — scrie „Curierulŭ Financiarŭ« — prin construcțiunea și organisarea sa, se póte considera în linie cu cele mai bune têrgurĭ din Europa. *Steinbruchulŭ* din Ungaria, care era fără rivalŭ, astăḑĭ îșĭ găsesce în *Severinulŭ* din România unŭ rivalŭ cu atâtŭ mai puternicŭ cu câtŭ îngrășarea și întreținerea vitelorŭ este mai puținŭ costisitóre decâtŭ la Steinbruch și cumpĕrătorii din Germania găsesce multŭ mai marĭ avantage de a'șĭ procura vitele din têrgulŭ nostru. Eftinătatea acésta singură compenséză îndoitŭ și întreitŭ diferința transportului fie pe apă fie cu drumulŭ de ferŭ dintre *Severinŭ* și *Steinbruch*. S'a obiectatŭ de unii, că Ungurii pentru a protege Steinbruchulŭ ar împedica transitulŭ vitelorŭ nóstre pe căile ferate. Acéstă obiecțiune nu póte fi seriósă.

Compania căilorŭ ferate Austro-Ungare a perdutŭ deja anulŭ trecutŭ 1,200,000 florinĭ după urma transportului de vite din România, pentru a nu mai avea poftă sĕ sufere și anulŭ acesta o asemĕnea pagubă. Admițĕndŭ totușĭ că Ungurii ar împedeca *transitulŭ* vitelorŭ nóstre pentru Germania pe căile lorŭ ferate, nu trebue sĕ se uite că avemŭ calea Dunărei până în inima Germaniei, care nu este teritoriu ungarŭ ci cale neutră internațională, și nimicŭ érășĭ nu póte împedeca pe cumpĕrătorii germanĭ de a-șĭ face cumpĕrările la *Severinŭ* și a'șĭ transporta vitele pe apă cu șlepurile companii Austro-Ungare de navigațiune pe Dunăre, construite înadinsŭ pentru acestŭ scopŭ.

„Din tóte punctele de vedere decĭ têrgulŭ dela Severinŭ presintă atâtea avantage asupra Steinbruchului încâtŭ totulŭ ne autorisă a spera într'unŭ succesŭ din cele mai briliante, și a înscrie unŭ nou factorŭ pentru desvoltarea și înflorirea comerciului de vite pe cale sistematică și după unŭ regimŭ europénŭ."

Avisŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 21 Iunie. — In Cașovia a fostŭ alesŭ Jokai cu 125 voturĭ majoritate. După anunțarea resultatului, partida contrară cutrieră stradele chiuindŭ, strigândŭ, spărgêndŭ ferestrele și făcêndŭ escese. Prin intervenirea miliției se restabili liniștea.

In Sasca căḑŭ Vincențiu Babeșu față cu Asboth.

BERLIN, 21 Iunie. — Insĕnătoșarea împĕratului face progrese favorabile.

TIMIȘÓRA, 21 Iunie. — Proprietatea Ruma a contelui Pejacevicĭ cuprinḑêndŭ 64,000 jugĕre a fostŭ cumpĕrată de regele Belgiei ca darŭ pentru prințulŭ de corónă.

DIVERSE.

Toțĭ surḑĭ. — Foile spaniole istorisescŭ cu tótă seriositatea următórea hazliă pertractare judecătorescă ce s'a ținutŭ în ḑilele acestea înaintea curții cu jurațĭ din Madridŭ. Era vorba de o acusare ridicată de o femeiă căreia i se furase nisce lucrurĭ. *Președintele* (către acusatóre): „Ce etate ai?« — *Acusatórea*: „Nu 'mĭ mai aducŭ aminte.« — *Preș.*: »Ce ḑicĭ?" — *Acusatórea*: „De sigurŭ, credŭ că a fostŭ la 4 Februarie". — *Preș.*: „Mi se pare că nu ne înțelegemŭ, bună femeiă..." — *Acusatórea*: Da, se póte că a fostŭ și o altă ḑi". — Apĕrătorulŭ în sfĕrșitŭ face pe președintele atentŭ, că femeia e surdă.—După acésta urmă ascultarea primului martorŭ. *Preș.*: »Ce scii despre afacere?" — *Martorulŭ*: „Mulțămescŭ, bine«. — *Preș.*: „Mi se pare că nicĭ d-ta nu înțelegĭ..."— *Mart.*: „E de vină la asta o vechiă rĕcélă". — *Preș.* (strigândŭ): »Póte că nu auḑi bine?"— *Mart.*: „Intr'adevĕrŭ, d-le președinte, audŭ greu". — Se apropiă alŭ treilea martorŭ. *Preș.*: „Ce scii despre faptŭ?" — *Mart.*: „Cum, d-le președinte?"— *Preș.*: »Istorisesce-ne, ce scii?« — Unŭ juratŭ (scul'ându-se): „Eu cunoscŭ pe ăstŭ omŭ, d-le președinte, e surdŭ, surdŭ de totŭ, ca și (arĕtândŭ pe unŭ juratŭ de lângă elŭ) colegulŭ meu de aci."—Pertractarea a trebuitŭ sĕ se întrerupă, din causă că n'a mai fostŭ cu putință sĕ se potolĕscă risetele ce isbucniseră cu hohotŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.

Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Iuniu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 95
Rentă de hârtiă 5%	88.05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 60
Bonurĭ rurale ungare	104.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.40
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.70
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122 30
Renta de hârtiă austriacă	81 35
Renta de arg. austr.	82.50
Renta de aurŭ austr.	112 90
Lósurile din 1860	137.10
Acţiunile băncei austro-ungare	888 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286.—
Act. băncei de creditŭ austr.	283.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 20
Londra 10 Livres sterlinge	126.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 4 Iunie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	92—	$92^1/_2$
Renta rom. amort. (5%)	$94^1/_2$	$95^1/_4$
» convert. (6%)	88—	$88^1/_2$
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	——	——
Credit fonc. rural (7%)	$106^1/_2$	$107^1/_4$
» „ „ (5%)	$90^1/_2$	$92^1/_4$
» » urban (7%)	104—	$104^1/_2$
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	88—	$88^1/_2$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.25	15.00
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.00	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 21 Iuniu st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.64	Vênd.	8.67
Argint românesc	»	8.60	»	8.64
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.36
Imperialĭ	»	10.30	»	10.36
Galbenĭ	»	5 89	»	5.93
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	113.—	»	114.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecăreĭ lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

„ pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

TARIFA

anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ 10%
„ „ „ 5— 8 „ 15%
„ „ „ 9—11 „ 20%
„ „ „ 12—15 „ 30%
„ „ „ 16—20 „ 40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ 50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7.57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5 28	—
Augustinŭ	8.47	—	5 59	—
Homorodŭ	9 29	—	6.49	—
Haşfaleu	9 37	—	8 35	—
Sighişóra (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11.34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copşa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2.56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5 56	
(	—	6.01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezö-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10.47
Venţia-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orădii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Gĭ ârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6 38	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de sust	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4 20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6 15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.59
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibu
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5 41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.40
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ